

Büyük Tarakdiş

Bahar aylarıyla birlikte ülkemizdeki kuşlar da üreme dönemine girer. Kuşlar günlerin uzamaya başlamasından, artan sıcaklıktan ve besin bolluğundan yararlanarak ürer. Büyük tarakdiş kuşu da bu türlerden biridir. Bu tür ince uzun gagalı ve dalıcı bir ördek türü olarak da bilinir. Tarak biçimindeki dişleriyle avlarını yakalarlar. Çok iyi dalarlar ve büyük balıkları gaga yapıları sayesinde kolayca avlayabilirler. Berrak sularda avlanırlar, çünkü avlarını görerek yakalarlar. Balık dışında böcek, kurbağa ve sümüklü böceklerle de beslenirler. Bitki yedikleri de olur. Büyük tarakdiş ördekleri 75 birey kadara çıkabilen sürüler oluşturur. Genellikle ormanlarla çevrili göl ve nehirlerde bulunurlar.

Büyük tarakdişlerin en önemli özelliklerinden biri yavru bakımıdır. Yılda bir kez çiftleşen büyük tarakdişler, 6-17 kadar yumurta bırakır. Yumurtalar 64 mm uzunluğundadır. Ortalama 30 gün kuluçka süresi vardır. Yumurtadan çıkan yavrular 40 gün içinde yuvayı terk edecek hale gelir. Yuvadandan ayrılan yavrular annelerini izleyerek ondan beslenmeyi, suda yüzmeyi, dalmayı ve uçmayı öğrenir.

İlk günlerde yüzeydeki besinleri alsalar da kısa süre sonra dalarak beslenmeyi de öğrenirler. Yaklaşık 8 gün içinde çok iyi dalacak hale gelirler. Uçmaya hazır hale geldikten sonra anne yavruları terk eder.

Büyük Tarakdiş (*Mergus merganser*)

Fotoğraflar: Prof. Dr. Mustafa Sözen

Kaynak
<http://www.trakus.org>

Ülkemizdeki Tüm Türleri Endemik Olan Morgevenler

Endemik bitkilerin önemini bu köşelerde sıklıkla dile getiriyoruz. Bu sayımızda da endemik bitkilerden morgevenleri tanıtacağız. Morgevenlerin, bilimsel adıyla *Ebenus*'ların, ülkemizde 13 türü yaşıyor. Bu türlerin tamamı endemik. Ülkemiz dışında (İran, Filistin, Mısır ve Balkan ülkeleri) 6 türü daha olduğu biliniyor. Ülkemizdeki türler başta Akdeniz ve İç Anadolu bölgesi olmak üzere Ege, Doğu Anadolu ve çok az da olsa Marmara bölgelerinde yayılış gösteriyor.

Fotoğraftaki tür: *Ebenus bourgaei*. Çalı morgeven olarak da bilinir.

Harpur morgeveni (*Ebenus haussknechtii*), bodur morgeven (*Ebenus depressa*), altınbaş morgeven (*Ebenus hirsuta*) ve Anadolu morgeveni (*Ebenus laguroides*) dışındaki tüm morgeven türlerin soyu tehlike altında. Bu türlerin yaşadığı yerlerin bir bölümü koruma altında olsa bile, bazı yerlerdeki, artan tarımsal faaliyetler nedeniyle yok olma tehlikesi altında.

Morgevenler, diğer gevenlere benzerler. Ancak onlardan çiçek yapılarındaki bazı yapısal özellikleriyle ayrılırlar. Ekonomik değerleri yoktur. Ancak bazı türleri bahçe bitkisi olarak kullanılır. Bazı yerlerde de toprak erozyonuna karşı kullanılır.

Fotoğraf: Esra Ergin

Kaynaklar

- Güner, A., *Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler)*, ANG Vakfı / Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi, Kasım 2012.
- Açıkgöz, F., *Türkiye Ebenus L. Cinsi Taksonlarının Tohum Yüzey Morfolojileri Yüksek Lisans Tezi (Biyoloji)* Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2004.